

EL VOLUNTARIO DE LA LIBERTAD

órgano de las brigadas internacionales

Año I N.º 1

EDICIÓN CHECOSLOVACO-YUGOSLAVA

7 de febrero 1938

Cehoslováci i mi

Skupa smo krenuli prije petnaest stotina godina sa dalekih ruskih stepa, da s pjesmom osvajamo svijet. Rastadosmo se s njima na mjestu, gdje se danas prostire njihova otadžbina, a mi krenusmo dalje, ka jugu, u zelji za južnim suncem. Pobjedismo prkosne Ilire svojom dobroćom. Naselismo prostane ilirke krajeve od Balkana do posljednjih obronaka Alpa, od Drave do Zadranskog mora, na sudaru dvaju civilizacija, istočne i zapadne, na opasnom raskršću raznosmjernih imperijalističkih puteva. Htjeli smo da budemo prijateljska veza Istoka i Zapada, a bili smo žid, sprječavajući svojim životima teske sudare nepomirljive i besmislene mržnje. Između nas i Cehoslovaka uletjese sinovi Džingis-kana Temudžina i rastavise nas zauvijek. Prostorno samo, jer smo duhovno proizveli da živimo istim težnjama: oni sa bakijom progresa Jana Husa, mi sa puskom u ruci, da zaštitimo progres od palitelja aleksandrijske knjižnice («Ako je u njoj ono, što je u Koranu, onda je suvisna — ako nije, onda je bezbožna»).

Kad smo se u devetnaestom vijeku sastali, da se dogovorimo o solidarnoj borbi protiv zajedničkih tirana, nadjosmo da smo — obogaceni iskustvom i kulturom — ostali po prirodi nepromjenjivi, spremni na najveće žrtve za slobodu, ali vječni prijatelji mira, svestranog napretka i međunarodnog prijateljstva. Od tog vremena smo nerazdruživi.

Prije svjetskog rata, pored Beograda i Zagreba Prag je bio centar naših mladih studenata revolucionera, koji su kao učenici njihovog neumrlog pretsjednika republike, profesora Masarika, širili ideju slobode i međunarodne solidarnosti u borbi protiv nacionalne i socijalne tiranije. Plodovi te borbe su u prvom djelu djelomično ostvareni, ostatak je na domaku, kao rezultat nastavka te borbe.

Mi smo se opet našli, daleko od naših domovina, u Internacionalnoj Brigadi i više nego ikad stopili, udruženi u borbi sa plemenitom težnjom da spanismo slobodu Spanije, svjetsku demokraciju i citavo covjekanstvo, od ljudjčkih strasti razaranja, mracnih, srednjovjekovnih ideja poredka, koje prijetu, da sretni život skore budućnosti, koji nas već pozdravlja vedrim posmjehom punim obćanja — uniste zeljeznom kisom ubitacnih zrna, a zemaljsku površinu, koja treba da bude cvjetni rasadnik pun života, pretvori u hladnu pustinu, iz koje ce se isparavati smrtonosne pare bojnih otrova.

Nasa je odluka jedna i jedina:

Skupa sa Cehoslovacima, u Internacionalnoj Brigadi, rame uz rame za spaskim ratnicima i citavim naprednim covjekanstvom — u borbu — do kraja.

Poucení z února

Jednota mas - záruka vítězství

Vstupujeme do měsíce, slavného velkým boji mezinárodních pokrokových sil proti reakci a bohatého na poučení, plátná dnes více než kdy dříve.

Shodou okolností staly se v únoru několik roku posledního století události, které nejen v historickém sledu navazují jedna na druhou, ale zejména na svědčí o své vnitřní souvislosti a o faktu, že zkušenosti předchozích bojů mají rozhodující roli v jejich dalších.

Je to předně první španělská republika, spadající do velkého období převratu na sklonku minulého století. Byla vyhlášena 11. února 1873, tedy necelé dva roky po nesmrtelné Pařížské komune. Hned okolnostmi svého vzniku byla odsouzena k smrti, ac měla všechny objektivní předpoklady k vítězství. Ac neporadně vedl ní revoluční odpor lidových mas proti skrz na skrz prohnílému feudálnímu režimu Burbonu a pod dojmem slavných francouzských revolucí a Komuny vznikla bezprostředně jen po odstoupení krále Amadea a byla vyhlášena liberálními poslanci kortesu. Masy nebyly v pohybu, republika nebyla jejich vlastním dílem a kortesy se ani nepokusily je mobilizovat na její obranu proti útoci carismu. Nebyly provedeny ani ty nejprimitivnější reformy sociální, pozemkové, ani v koloniích, ale ani politické. Vše zustalo při starém, nic nerfalo masám lidu, toužícím po svobodě, že se věci zmenily v jejich prospěch. Naopak všichni ti znamenití liberální politikové, od prvního presidenta Stanislava Figuerase po Emília Castelara, všichni utekli nejen od svých dřívějších svobodnárských zásad, ale sami začali zrazovat republiku, když — pod záminkou obrany území před royalistickými vzpourami — vypukly vzpoury «republikánských» separatistů. Figueras utekl do ciziny a Castelar predal dobrovolně moc generálu Paviovi, který ovšem obratem rozehnal kortesy a instaloval diktaturu. Byl to pouze Pi y Margall, jeden ze světých postav španělské demokracie, který zustal věrný aspon programu své strany.

Zkušenosti z této republiky? Jsou a velmi poučné, trebas jsou jen negativní. První španělská Republika musela padnout, ponevadz její vůdcové nejen nemeili lid za sebou, ale ani se nesnazili získat jej ratim co reakce zustala při plné síle. Republika zustala jen prázdnymslovem bez obsahu, od níž pak utekli první ti, kteří ji vyhlásili — liberální krasorenci, nemající nikdy duvery v

lid, naopak obavající se ho více než reakce.

Ubehlo více než pul století, když po velké reakci vlně v Evropě, způsobené nastolením krvavé hitlerovské hrůzovlády v Německu, povstal rakouský proletariát se zbraní v ruce proti Dolfussove diktature. Nezapomenutelné jsou ony slavné dny, kdy Schutzbündlery v celé zemi a zejména v onom nesmrtelném vídeňském Marxhofu, mizernými karabinami odolávali kanonádě klerikál-fasistických vrahu. Rakouští byli potlačeni. I tento boj světového protireakčního hnutí skončil jeho porážkou, ale přesvsechno, zkušenosti z těchto bojů jsou pozitivní. Vzpomeneme si jen na — objektivně vzato neoduvodnenou — depresi, která tehdy po Hitlerově nástupu vládla v pokrokovém demokratickém táhore. Unor ve Vídni, boj Schutzbündleru — dodaly svobodomilovným silám nové duvery v sebe a jasné poučení co nutno učinit, aby se neopakovala německá tragedie a aby přísti diktátorsky puc neskončil pro nás tragicky. Rakouští dělníci bojovali izolovane, chudí rolníci jejich zeme nestáli po jejich boku, ba ani sama rakouská dělnická třída nebyla sjednocena. A mezinárodní demokracie, ceskoslovenská, francouzská, maďarská, jugoslávská dělníci a pracující se na boj s největší divilí — ale nesli jej svými Mezinárodními brigádami rozhodnout, ac na Brenneru stály Mussoliniho divise, připravené intervenovat.

A jestli v tech dnech, v únoru 1934 jsme vzrusene sledovali velké protifasistické hnutí pařížského lidu, četli o mohutné generální stávce, kterktera v zárodku udusila pokus reakce o uchopení moci. — když jsme s jásotem přijali zvest o vytvorení jednotné fronty francouzské dělnické třídy na barikádách za boje — právem jsme si rekli, že zapocala nová éra. Francouzsky proletariát se sjednotil včas a umel najít cestu k rolnickým, maloburžoasním vrstvám, k pevnému spojení, které je zárukou vítězství demokracie nad fasismem a zástitou národa před cizím imperialismem.

A jestli závěrem vzdáváme svůj hold velkému a statečnému španělskému lidu, který ve volbách 16. února 1936 vložil vládu svých věcí do rukou své Lidové fronty, činíme tak plni radosti. Volební vítězství Lidové fronty nejen otevřelo brány sociálním reformám ve prospěch lidu, po tisíciletí ujarmenému, umožnilo

(Dokoncení na str. 8)

Príležitost k veľkým činum

Učit spanelské kamarády a pomáhat jim rust

Listy Mezinárodních brigád priniesly koncom listopadu minulého roku článok komisare-inspektora LUIGI GALLA, ve ktorom nase najnaléhavejšie úkoly byly shrnuty ve dva body: rychlá a dukladná vojenská instruktáž novych spanelskych branu a smelé a rozsáhlejší vyzdvihování spanelskych velicích kádrů z našich rad.

Bylo už často receno a je znovu nutno připomenout, ze našim Interbrigádám, tak znamenite se osvedčivším v bojích, dostalo se vznikem velké a potentní spanelské Lidové armády, nového a velmi důležitého úkolu vychovného. Zejména dobytí Teruelu vyhradne mladými spanelskými brigádami, bez bezprostřední účasti Interbrigád dokázalo, ze útočná hodnota spanelskych vojáků dospela stejné urovne jako vojáků proslych zahraničními válečnými a vojenskými zkušenostmi. Vzhledem k šestiset tisícové spanelské Lidové armáde, se tedy tezte vyznamu internacionálu v Interbrigádách presunulo z vyznamu útočné kolony na pole vychovné —ovsem vychovné nejen teorií, ale predevším bojovým příkladem, praksí.

Jestli jsme se původního bojového úkolu zhostili dobře a nase frontovní vykony vesly už do slavných stránek mezinárodních boju za svobodu, v dnešní etape nám, interbrigadistům připadá úkol jeste odpovědnější. Jak totiž dnes vychováme spanelské nováčky, přidelené do našich útvarů a tvorič jejich většinu, jak pomuzeme rustu na velicích místa starsím spanelským kamarádům, tak bude nase dílo konečne posuzováno a podle toho bude také vypadat příští armáda spanelského lidu.

V mnohých útvech byly do nedávna nedostatečné znalosti spanelstiny překážkou dukladné instruktáže spanelskych kamarádu a kádrů. Tato skutečnost musí prestat, naši kamarádi-internacionálové, přicházející v úvahu jako instruktori, musí se svedomite ucit a v nejkratsí dobe skutečne naucit na tolik spanelsky, aby mohli prenést své znalosti a zkušenosti na spanelske kamarády. Vubec, osvojit si beznou spanelstinu, to musí být heslem každého dobrovolníka v našich jednotkách. Nejen pro účely vojensko-technické (nelze prece řídit útvar, slozeny z většiny spanelskych bojovníků, bez znalosti jejich reci), ale v zájmu jeste užšího sblížení s kamarády, s celým lidem. Pronikající ze svého recového prostredí mezi spanelské kamarády a tlumocíce jim své myslenky, své znalos-

ti, své vedomosti a politické názory v jim srozumitelném jazyku, upevníte jejich sympatie a vdecnost za mezinárodní solidarititu.

Do nedávna citelným nedostatkem byl pomerne maly počet schopnych spanelskych stredních kádrů. Republika usilovne odstraňuje tento nedostatek a jak dokazuje Teruel, s rostoucím úspěchem. Nase Mezinárodní brigády braly účast na vybudování a vsech uspesch nasi Lidové armády a ani v této otázce nesmí zustati Republice nic dlužni. Z vlastní zkušenosti víme, ze s rostoucí odpovědností vyvíjí se schopnosti, chut k práci a iniciativa. Proto naši kamarádi velitelé nesmí se obávat a musí odvážne pomáhat spanelským kamarádům v našich radách v rustu na velicích místa.

Bude nesmazatelnou etí a chloubou vsech interbrigadistu, budeme-li moci říci, ze jsme vychovali tolik a tolik schopnych spanelskych velitelů. A nade vse vykonáme nehynoucí dílo solidární pomoci spanelským kamarádům a celému národu, který nám nikdy nezapomene, ze jsme svými tely pomohli zadržet nepřitele a vychovou novych sil připravit vítězství.

Checoslovacos y Españoles

Obreros de las grandes fábricas de Bohemia, labradores de los campos y montañas de Eslovaquia, estudiantes e intelectuales de Praga... Todos vinieron. Yo vi desfilar a los primeros voluntarios checoslovacos. Alegría en sus rostros y voluntad de vencer en sus corazones. Les saludamos con el puño cerrado. Porque al levantar el puño expresaba lo que sentía de ellos... Hombres de Checoslovaquia, muchos vinieron, muchos no volverán. Estos cayeron sabiendo que su obra sería continuada por sus camaradas. Y fué continuada. Sus compañeros atacaron Belchite, lo envolvieron en su avalancha de sangre joven. La Democracia checoslovaca, junto con el gran Pueblo Español, libraba una batalla con la reacción checoslovaca aquí, en tierra española.

Soy joven y español. Y los checoslovacos merecen mi más grande gratitud. Y esto no lo digo yo solo. Lo dicen millares de jóvenes, que ven en los disparos de la batería checoslovaca "Gottwald", en los fusiles erizados de bayonetas, sostenidos por las enérgicas manos de los checoslovacos del batallón "Dimitrov", esos hombres de pulso firme y valor concentrado, una ayuda inmensa para aplastar a la peor y más cruel de las reacciones, el fascismo, dándoles al mismo tiempo un porvenir sano y feliz. Lo dicen millares de españoles, que ven en los checoslovacos una ayuda más para la independencia del sagrado suelo español, mancillado

Na cestu

S radostí predkládáme československým a jugoslávským kamarádům dobrovolníkům a jejich útvarům ve spanelské Lidové armáde náš nový list, týdeník československo-jugoslávské vydání "Voluntaria de la Libertad".

Krome "Dimitrovisty", různých bulletinů a časopisů jednotek, jejichž působnost byla celkem omezena na jejich útvar, nebylo dosud orgánu vsech československých a jugoslávských dobrovolníků, který by byl zároveň autoritativním tlumocníkem zásad a směrnic "Válečného komisariátu armády a Mezinárodních brigád. Dosavadní nedostatek takového orgánu, recové přístupného pro početné dobrovolníky našich recových skupin, byl často příčinou určitých obtíží, které nyní odpadnou. Náš list však nebude jenom orgánem komisariátu. Pravidelně týdně bude uverejňovat korespondenci, články z našich jednotek, informativní články ze Spanelska a vysvetlovati politickou situaci. Klade si za úkol prohloubit bratrský svazek mezi našimi dobrovolníky a spanelskými kamarády, kteří už dnes tvoří větší část mužstva a kádrů v našich útvech Mezinárodních brigád. Tato část svého úkolu bude náš list plnit články ve spanelské reci — zejména články vojensko-technickými, které mají pomoci při instruktáži a zvedání úrovně spanelskych kádrů a bojovníků, hlavních to předpokladů úspěšného boje.

Je ovšem přirozené, že, jsouce orgánem pro československé a jugoslávské dobrovolníky, budeme uverejňovat příspěvky ve vsech recích národu obou zemí. I tím chceme být pojítkem mezi všemi národy našich zemí, orgánem jejich antifasistické Lidové fronty, nezbytného to předpokladu pro zdolání vnějších i vnitřních fasistických nepřátel.

Ze na tomto díle sjednocení národu proti fasismu, budeme Čechoslováci a Jugoslávci spolupracovat na sloupcích téhož listu, to považujeme za stastné navázání na staré tradiční bojové sourecenství, táhnoucí se staletími a specečené v tomto osvobozovacím boji společnými úspěchy, společne prolitou krví.

Proniknutí jednou myslenkou, jsme si jisti, ze společnou práci a podporou vsech dobrovolníků, náš časopis bude plnit své úkoly tak, jak to odpovídá cestnému místu československych a jugoslávskych dobrovolníků v bojích za nezávislost Spanelska a svobodu vsech národu sveta.

Redakce.

por las manos sangrientas de Hitler y Mussolini.

Y cuando acabe la guerra, y cuando vosotros volváis a vuestros países, cuando España será libre, yo soldado español, recordaré a la generación venidera todo aquello que nuestros hermanos checoslovacos han hecho por el porvenir feliz y alegre de todos los españoles.

Y os juramos, que si alguna vez, vosotros, allí en vuestro lejano país, necesitáis ayuda, serán los españoles todos los primeros en correr a ayudaros y a destrozár definitivamente al fascismo.

Félix NAVARRO

*Milióny pro republikánské Španělsko***Lid Československa jde s námi**

Nikdy jsme nepochybovali, že velká většina lidu Československa, jež nás dobrovolníky sem poslala se zbraní hájit ve mezinárodní demokracii, s vřelou sympatií sleduje průběh boje o vítězství Španělské republiky. Všechny dosavadní akce solidarity — příchod nových kamarádů dobrovolníků, vyslání polní nemocnice „J. A. Komenského“ a její doplňování lékařským personálem a léky, vánocní akce, značné vydržování domova basických dětí ve Francii, množství potravin pro lid — to všechno byly krásné důkazy praktické solidarity.

Doma snad ani neví, že všechno co lid Československa podniká na pomoc republikánskému Španělsku, jest zdejší tiskem neobyčejně vyzdvihováno a opravdu masami španělského lidu s vřelou vděčností kvitováno.

V Československu probíhají nyní dvě velké akce: akce dárce krve a vselidová kampaň pro vyslání vlaku potravin pro republikánské Španělsko. V celé zemi pro-

*(Iz internacionalne korespondencije)***Pomoc republikánskoj Španiji znací oacuvanje mira**

Pobjeda herojskih vojnika španske narodne armije, koji su jurisali na Teruel i

Redakt. Sinkule zdraví španělsky prof. *Subrase*, zástupce španělského ministerstva soc. péče (projev v Lucerne v Praze 17. ledna 1938).

predali kljuce toga grada svojoj legalnoj vladi, raznjela se je kao dah svjezine na sve strane svijeta, razgoneci sve sumnje

malodusnih. Ali nije dovoljno uskliknuti „Hura“! Demokratske mase sirom cijelog svijeta moraju da izraze svoje ushice i na drugi način, a u prvom redu svojim materijalnom pomoci: treba španskim ženama poslati hljeba, djeci mlijeka, ranjenicima bolnički materijal. U svijetu se je i do sada prikupljalo za Španiju, ali sada treba učiniti strožuko više. Za vrijeme dok se oni u nadevjećim naporima bore i ginu za slobodu, ostali žive — istina skromnim životom, ali u sigurnosti. Treba učiniti nesto više za one koji se bore izvanrednom smjeloscu za slobodu cijelog covjekaštva.

Organizovan je komitet Pariz-Madrid, koji ima svoje podružnice po svim mjestima i tvornicama oko Pariza. Dostojno ce da krene trećitransport, na trideset kamiona saoko 450 tona hrane i odjece za Španiju, a nekoliko dana posle toga krenuce cetvrti sa 1050 tona na 70 kamiona kao pomoc pariskih sindikata. Posvuda se organiziraju odbori za pomoc Španiji.

Na godisnjicu Narodnog fronta 20 februara priredice se u Francuskoj, Engleskoj, Americi, Švedskoj, Norveškoj i drugim zemljama „Veliki dan pomoci republikánskoj Španiji“, kojom ce se prilikom skupljati prilozii.

*Z Liebknechtovy baterie***SHLEDANI PO LETECH**

V Československu, na Podkarpatsku je okres Velky Berezny s vesnickou Zábrod. Tu žila rodina Juraje Kováče, chudého podkarpatského bedňáka. Syn Jurko chodil ao školy do Velkého Berezného se svým kamarádem Habermanem. Pamatujete se na pomery za staré královské vlády. Do školy se chodilo v zime, v necase a mrazu, po blátivé ceste, — v léte bylo plné ruce práce doma, na bedných otcovských polcích a lukách. Bdyz zacala svetová válka, chopil se Jurko dreveného pluha a jeho kamarád Haberman sel, 12 lety, do ucení do Užhorodu. A od té doby se nevideli.

Hned po válce uz dospělejší Jurko stal se členem Kurtyakovy nacionalistické strany a pak i strany agrární. Presto musel tezce vydělávat svůj chleb na zábrodské Bandlinerovské pile. Agrární páni potrebovali jeho hlas, v tezkém životě mu však nepomohli. Jurko, jako tisíce jiných chudých Podkarpatska a Slovenska musel se vystehovat za živobytím do Kanady. Haberman, jeho kamarád, po prevratu byl za živobytím ve Slovenském Novém Meste.

Vznikla maďarská komuna a Haberman se zaradil do jejich oddílu a bojoval proti rumunské intervenci. Po 14 mesících zajetí v Rumunsku se vrátil do Československa, hned byl odveden a sloužil v československé armádě. Život ho vedl ruznými cestami po svete. Tu rok, tam čtyri roky, jak ho honba za existencí vedla.

Španělští generálové vyvolali vzpouru proti své zemi, španělsky lid potreboval pomoci. Jurko Kováč v daleké zámorské Kanadě neváhal ani chvílicku a v krátké době se octl na španělské půdě. Také Haberman slyšel volání španělského lidu. A tak v jednom meste ve Španělsku, v jedné místnosti na kavalciích 3 dny leží vedle sebe dva podkarpatské dobrovolníci. Vzpomínky na domov, příběhy z chlapeckých let, obrázky dávno zasylech dob se sbíhají a tu teprve poznávají dva kamarádi, že tato velká osvobozovací válka znovu spojila jejich osudy, kdysi tezkým životem rozdělené. A nyní v Liebknechtovy baterii společne posílají fasismu své, „zhavé pozdravy“.

bíhají velké projevy, jichž se účastní dosud nebyvalé masy obyvatelstva všech vrtsev. V Praze byla obrovská schůze v „Lucerne“, na níž se účastnilo 5.000 lidí, zatím tisícové zástupy — kterým se už nedostalo místa — trpělivě stály na přilehlé Štěpánské ulici a Václavském náměstí a poslouchaly vysílané projevy. Zde byla také, za přítomnosti španělského zástupce, profesora *Subrase*, podána zpráva o výsledcích dosavadních akcí. Za minulé rok se vybralo 1 a půl milionu korun, byla vypravěna nemocnice, udržován dětský domov, 1500 esl. dobrovolníkům poslány dárky. Na tomto a podobné hromadné navštívených projevech v Brně a Bratislavě, odvedli a upsali účastníci 200.000 Kč na kampaň vlaku potravin a přihlásili se sta darcu krve. Na jednom z těchto projevů dala jedna přítomná služebná 3000 Kč — své celoživotní úspory. Marne odmítali sberatelé tuto obet. „Se svými penězi mohu naloziti jak chci“. Venovala je akci pro demokratické Španělsko. Ona neznámá žena stala se symbolem faktu, jenž v nás dobrovolníků utvrzuje odhodlanost a důslednost v boji do vítězného konce, faktu, který jasne říká, že celý lid Československa je s námi!

POZDRAV Z DOMOVA

Všem bojovníkům Mezinárodní brigády a bývalým členům Federace veřejných zaměstnanců!

V Praze, 11. ledna 1938.

Mimorádný sjezd Federace veřejných zaměstnanců, konaný ve dnech 8. a 9. ledna 1938 v Praze vzpomíná na hrdinného boje španělského lidu, zasílá Vám, kteří jste neváhali po jeho boku postaviti se do boje na obranu světového míru, pokroku a kultury, svoje vřelé, revoluční pozdravy. Jsme si vědomi velikých obětí, které ochotně v zájmu boje proti reakci a mezinárodnímu fasismu přinášíte. Ocenujeme Vaši oddanost dělnické třídě a prohlašujeme, že i my zde napneme jeste více dosud vsechny svoje síly, aby i v Čsl., doslo co nejdříve k vytvoření jednotných odborových organizací a lidové fronty, o čemž též jednáme na našem sjezdu. Veríme, že tito cinitelé porazí esl. reakci a zajistí pracujícím jejich lidská práva a opravdovou svobodu.

Soudruzi — kamarádi! V soudruzkém pozdravu tiskneme Vám v ducha ruku s práním brzkého vítězství nad fasistickými barbary.

Jménem delegátu mimorádného sjezdu Federace veřejných zaměstnanců.

Kos JOSEF,
předseda.

Pokorný JAN,
tajemník.

Predsienstvo projevu v Lucerne. Nahore loze se ženami dobrovolniců.

Por la capacitación de mandos

I

El problema táctico de cada mando

Cada mando, en las grandes y en las pequeñas unidades, tiene un problema táctico planteado: el que relaciona su situación táctica con las futuras y probables misiones.

Si no existiese este problema, si se die-
ra por resuelto, sería porque la guerra
hubiese terminado ya. Se trata, por tan-
to, de un problema vivo y en pie, del pri-
mer paso para ganar la guerra y ganar-
la cuanto antes. Toda esta trascenden-
cia tiene, como se ve, la cuestión que exa-
minamos. Bien sé que los jefes y oficia-
les del Ejército popular se preocupan
constantemente de mejorar la situación
de su unidad desde el punto de vista tác-
tico, que dedican sus mayores esfuerzos
a perfeccionar las organizaciones defen-
sivas y proyectar y realizar, casi siempre
con buen éxito, golpes de mano audaces
que mantienen en tensión los nervios del
enemigo. Pero esto último, con ser muy
importante, no es lo esencial, y queda
como reminiscencia de la primera fase de
esta campaña, de la fase heroica a la que
tan bien se adaptaba nuestro espíritu
guerrillero, la fase de las incursiones y
los certeros golpes de mano, primero so-
bre un cuartel, después sobre una altu-
ra, una casa, etc., fase caracterizada por
estas dos palabras: audacia y valor.

Es lo cierto que con estos dos ingre-
dientes indispensables, pero no suficien-
tes, no hemos podido hacer otra cosa que
llegar en casi todos los frentes a situa-
ciones estabilizadas. Y ello porque, ade-
más, se precisan otras dos cosas funda-
mentales: organización y mandos. La

¡La comida!

primera se ha logrado en parte conside-
rable. En la segunda, nos queda aún bas-
tante camino por recorrer. Hay que edu-
car a todos los mandos en la compren-
sión de la necesidad de su capacitación
técnica. Y así podremos proseguir una
segunda fase ya iniciada, cuyo objetivo

es la creación de un Ejército regular y
moderno. No vale, por consiguiente, que
ningún mando se disculpe arguyendo que
él ya tiene estudiado su problema y que
el día que haya que avanzar todo que-
dará preparado en unas horas; eso sería
tanto como fiarlo todo a la improvisa-
ción, de tan funestos resultados. *Tampo-
co es preciso esperar órdenes para pen-
sar ni planear por cuenta propia sobre
la manera de resolver la situación hacia
adelante, esto es, estudiando el procedi-
miento de conquistar los objetivos que
presenta el frente de cada unidad; aun-
cuando, claro es, no se ejecute nada de
lo proyectado hasta recibir órdenes del
escalón superior o merecer de éste apro-
bación.* Y es conveniente en grado sumo
esta preparación de los mandos, a base
del problema táctico de cada uno, por las
siguientes razones:

Primera. Porque este ejercicio de la
reflexión sobre la situación que se está
viviendo, aparte indicar una gimnasia
mental muy saludable, fomentadora del
golpe de vista táctico, no precisa del ar-
tificio de otros métodos de enseñanza
más académicos y teóricos, en que la ta-
rea preliminar consiste en crear el am-
biente y hacer entrar en él a los ejecu-
tantes del tema planteado.

Segunda. Porque si nadie ignora la
necesidad de cultivar todos los detalles
de una situación estabilizada (perfeccio-
namiento de las obras, limpieza de las
trincheras, organización de los relevos,
instrucción en general, etc), todo ello es
transitorio y secundario en relación con
el examen de nuestras posibilidades de
ataque: *pensar en la ofensiva es crear el
espíritu ofensivo.*

Tercera. Porque meditando cada man-
do sobre la resolución de su problema
táctico, cuando la orden de ataque lle-
gue, se sabrá lo que se puede y lo que
no se puede hacer, y se sabrá cómo ha-
cerlo, e incluso se llegará a ofrecer al
jefe superior inmediatas sugerencias o
iniciativas de un valor inestimable, y

Cuarta. Porque, tarde o temprano,
cada mando tendrá que resolver su pro-
blema; y hay que mimarlo y madurarlo
bien en el pensamiento propio para aho-
rrar vidas, marchar sobre seguro y eco-
nomizar tiempo y energías.

No es, pues, cosa baladí que cada man-
do se preocupe de lo que constituye la
esencia de su función en un porvenir pró-
ximo; ni se trata de un puro pasatiem-
po, propio de frentes estabilizados, que
se le propone para entretener su aten-
ción y su actividad. La integración de
esta labor generalizada a todos los man-
dos es un problema fundamental para
acelerar el término feliz de esta guerra.
No hay que pensar en que la victoria se
logre a costa de librar, por cada quince
o veinte kilómetros que se recuperen en
profundidad del territorio faccioso, una
nueva batalla. *Dos o tres batallas de gran
envergadura y dureza han de bastar para
acentuar la desmoralización de las fuer-
zas rebeldes y provocar el desmorona-
miento vertical de su espíritu de resis-
tencia.* Pero si la campaña ha de decidir-
se en número tan limitado de brutales

Breve momento de calefacción, después de un ataque en el sector de Teruel.

choques, del éxito que se consiga en el
primero depende mucho todo lo que ven-
ga después; y entre otras cosas, la can-
tidad y calidad de la fe que cada man-
do tenga en el triunfo y la confianza en
sí mismo que adquiera refrendada por la
realidad. Mas para que el primer resul-
tado nos sea favorable, es preciso que
cada mando se encuentre capacitado para
obtenerlo; y esta capacitación no es pro-
ducto sino del modo cómo enfoque y re-
suelva su problema táctico.

En la medida que todos los mandos se
den cuenta de su problema hasta perci-
bir sus más finos matices, en la medida
que lo sientan, comprendan y sepan vi-
virlo con intensidad, así estaremos más
cerca o más lejos del final.

El problema defensivo de todos o casi
todos los mandos está resuelto, y todos
cumplen su deber al atenderlo y alimen-
tarlo con minuciosa previsión. Pero, ade-
más del cometido eventual que la situa-
ción estabilizada les impone, existe para
todos la misión revolucionaria de vencer,
y para vencer, cuando el momento llegue,
de atacar.

¿Cómo debéis acercaros, mandos del
Ejército popular, a vuestro problema? Sin
confiar demasiado, mandos todavía jóve-
nes casi todos, unos por la edad y otros
por el poco tiempo de ejercicio en la fun-
ción, en vuestra agilidad mental, en vues-
tra experiencia, en vuestros éxitos ni en
vuestra suerte, y sin sentirnos tampoco
empequeñecidos ante él por falta de pre-
paración profesional. El sentido táctico
no es difícil de adquirir para los habi-
tuados a pensar y a hacer. *Estudiad para
que la técnica militar se someta a vues-
tra voluntad.* Pensad, pensad por vuestra
cuenta sobre la forma mejor de resolver
hacia adelante la situación de vuestra
unidad. *Napoleón afirmaba: "No es un
genio quien me dice en cada momento lo
que debo hacer: es la reflexión, la
meditación."* Pero, además de pensar, or-
denad vuestras ideas. Precisamente para
ordenarlas y para orientar la estructu-
ración de un plan completo en orden a la
resolución de vuestro problema, en suce-
sivos artículos, si tenéis la paciencia de
seguirme, voy a esbozaros un método.

Teniente Coronel ESTRADA

Z Gottvaldovy baterie

LIST DOMU

... Pres to, že dnes bohužel naše baterie nestřílí, jest v ní plno zajímavostí. A pres to, že se nestíkáme přímo boje, nezustáváme lhostejní při náletech fasistu a slyšíme-li zvuk avionu, každý čeká na povel naseho velitele: "K palbě." Dnes naše baterie čeká na zbraň a připravuje se zastati místo, které jí v boji náleží.

S velkým zájmem sledujeme patbu našich španělských kamarádů: "dobrá rána... krátká... akorát kam patří", držíme jim při tom palce a těšíme se, že v nejbližší době ukážeme fasistům, jak je československý lid "má rád". Dáme jim co jim patří. Čekají nás tezké a tvrdé boje. Bude třeba dorazit sakala. To nejsou jen planá slova, na tuto skutečnost se opravdu připravujeme.

U nás v baterii je živo. Cvičí se, schuzuje se, cte se a debatuje. Máme chvílku času i na kopanou, hrajeme woley-bal a opet cvičíme, cteme, píšeme známým. Radujeme se s celým světem, že Teruel je náš, že celé Španělsko bude naše, že celý svět bude patřit nám. Hledíme s radostnou důvěrou vstříc novému roku.

Baterie pracuje. Při práci vidíte všechny, počínaje naším velitelem, soudruhům Lastovickou a konce kamarády, kteří přijeli do naší baterie před několika dny. Soudruh Lastovicka se zájmem sleduje pokroky protiletadlových zbraní. Prohřívá historii strelby naší baterie, učí se a učí nás. Zkušenosti baterie staly se pod jeho vedením živou silou. A jeho rozkazy byly a budou smrtí pro fasistická letadla. Jeho "pravá ruka" a náš politický komisar Bohous Macháček stará se o satstvo, jídlo, zaopatruje cigarety, přináší noviny, snaží se vyhovet mužstvu po všech stránkách. A tak jako kdysi se staral, aby jeho obvod byl mezi prvými, chce toho dosáhnouti i v "Gottwaldově baterii". Je opravdovým politickým komisarem, vyrostl mezi lidmi, rozumí jejich radostem i strastem, dokonale s nimi srostl.

Laco Holdos, náš mladý teniente (poručík) pracuje s úsměvem a studuje organizaci baterie. A občas, když má volnou chvílku, vypráví nám o "osvíceném páno-

vi". Pan Hlinka snad si ani nedovede představit, jak se jeho postava zde stala živou. A Laco dovede o něm vtipně vyprávět.

Práce letí jako na bezcílném pásu, ovšem ne na tom kapitalistickém. Zde se pracuje s radostí, s písničkou na rtech. A pracuje celá baterie. Zde sedí a zamyslene se dívá do novin soudruh Holovka. A bylo by nutno říci několik slov o Svitáčkovi, o Stegmarovi, Chlupovi a o všech kamarádech, ale stačí jistě říci, že všichni kamarádi jsou spojeni v jeden pevný kolektiv, baterii, která srazila na dvacetpet letadel a nescetnekrát zabránila fasistickým vrahům prováděti svoje zločiny.

Píšete nám, že nás máte rádi. Jsme o tom přesvědčeni a dokázali jste to znovu svými bohatými vánočními dárky, s nimiž jste nám poslali kus mezinárodní solidarity. Jsme vasi v boji a vy patříte nám. Patříte nám, kteří jsme zvedli zbraň, když toho bylo třeba a jsme přesvědčeni že udeláte totéž. Zničíte společnými silami fasistické barbarství. Vy soudruzi a přátelé jste pro nás velikou silou, o které jsme si jisti že nezklamete.

A jeste něco o našem životě. Den začínáme zpevem. "Jiz ráno muzete slyset" Velecky zámeček", lidové a revoluční písne. Zpívají se české, maďarské, nemecké a slovenské písničky. Dokonce už i naše okolí zpívá naše lidové písničky. Jdeme na cvičení, k delum, k aparátům, zaučujeme španělské kamarády práci u přístroju a vracíme se za zpevu valencijskými ulicemi. Jdou ženy v zásterách, remeslníci s náradím a vsichni nás zdraví zatatou pestí. Houf zvedavých dětí prodluzuje nás průvod.

A zajdete s námi do kasáren. Precete si nás nástenny casopis "Zrcadlo Gottwaldovy baterie". Jest v něm soustreden život baterie. Zaznamenáváme v něm svoje úspěchy, ale také nedostatky, abychom se z nich učili a vyvarovali se jich.

A opodál skupina kamarádů cte společne dopis, jinde zase někdo si cte sám pro sebe. Je v podezření, že mu píše zába. A vsichni se s ním radují, že ho má ráda. Kamarádi ho mají také rádi.

A už jsou zde noviny z Československa. Zatínají se pesti proti Henleinovi a jeho pomáhačům. Avsak zase radostná zpráva: Lidová fronta je na pochodu, Československo bude demokratické, staví se svobodě. Delníci, soudruzi, přátelé spojte se a nedejte fasistům vzduchu! Vidíme nebezpečí, které vám hrozí!

Píš se dopisy: — Jak mu mám odeslat! Jak mohl takového něco napsat! Pravda, vzdýt to jeste jasne nechápe, nemel možnost se sem dostat, mnoho pracoval, nemohl docházet na delnické schuze. Musím mu vysvetlit. A co ta moje zába? Zase se jí stýská! Reknu jí, at bojuje doma víc, v boji jsme vzdycy spolu. Do boje devce, připravuj jiným a sobe lepší život!

Stmívá se a do ticha zaznívá písnička: "svet patří nám". Končí den, o nejz jsme zase blíž k vítěznému konci.

J. JAKSIC

Bojuje se ve vzduchu.

Postavy lidové armády

V této rubrice budeme soustavne uvěřňovat portréty velkých osobností a hrdinných bojovníků španělské Lidové armády. Zastánáme-li radu náčelníkem republikánského generálního štábu, projevujeme tím předavším důvěru armády a lásku lidu tomuto organisátoru našich vítězství.

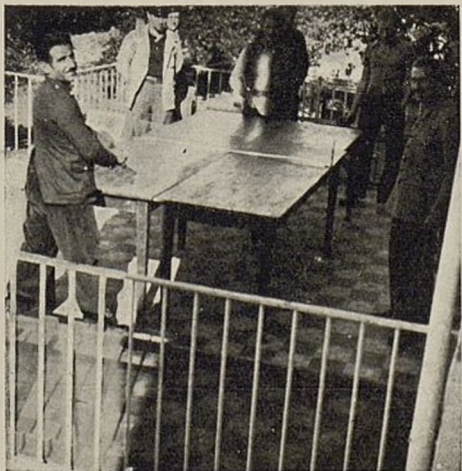
General VICENTE ROJO

Puvodem z maloburžoasní rodiny, jako elév vojenské akademie, svoji přirozenou houzevnatostí rychle překonal prekážky kladené mu v cestu reakčním řádem. Brzy se stal — pres své republikánské smyslení — učitelem strategie pechoty na vojenské škole v toledském Alcazaru. Tu ho zastihlo také fasistické povstání generála a jenom náhoda možno dekovat, že byl přehlédnut a nebyl jako republikán popraven. Hned se přiblížil k organisování republikánské obrany. Vedl operace na Guadarrame, u Talavery a byl konecne generálem Miajou povolán za velitele štábu obrany Madridu. Dnem i nocí sedel tehdy už major Rojo nad plány a rychlými rozkazy spoluresil prekotne se měnící bojové situace. Tehdy se ukázal strizlivým stratégem, pro nejz obrana tohoto srdce Španělska byla resením operačního problému. Byl muzeem na svém místě, dobre vedoucím, že v tak nebezpečných momentech vyhraje nadšení, zasahující jako materiální síla ve chvíli a na místo strizlive uváženem. Z techto dnu pochází duverné přátelství mezi velkými vojáky naseho boje — mezi gen. Miajou a Rojem.

Když začala druhá Francova ofensiva na Madrid, vedl Rojo pohyblivou strategickou obranu na Jaramě a na Guadala-jare, řídil veldou porážku italských divísi. Nastoupila nová vláda — Negrinova — a ministr národní obrany, Prieto, povolal Roja za náčelníka hlavního štábu, aby tam organisoval ofensivní období republikánské armády. Operace u Brunete a na Aragonu dokázaly hodnotu techto příprav. Když pak — pres uvolnění velkých fasistických sil na severu a jejich soustředění na středních frontách, Lidová armáda predbehla nepřitele a rozbila jeho plány dobytím Teruelu, stává se — nyní už generál — Rojo stratégem svetového jména. Zhostil se tezkého úkolu predejit nepřátelsky úder necekanným protioútokem, jak se to nepovedlo mocnejším armádám v obdobných situacích.

Byl-li generál Rojo presidentem Republiky odmenen vavřínovou plaketoú Madridu, udelenou dosud jen madridskému hrdinovi generálu Miajovi — je to dustojny výraz uznání mimorádných schopností a zásluh tohoto mladého náčelníka republikánského generálního štábu. A co je v této a ve všech osvobozovacích válkách nejdůležitější: toto uznání a odmena plne odpovídají smyslení a prání lidu.

Ping-pong-dnes na stole-zítřa ve vzdušném prostoru.

Kriza u Francuskoj i Evropa

Da bi se shvatilo koliki znacaj imaju politicki događaji u Francuskoj, neobično je vazno znati kakav uticaj imaju engleski reakcionarni i kapitalisticki krugovi na sve politicke promjene u toj zemlji.

Od mjeseca maja 1936 francusko-engleski odnosi znatno su se izmjenili. dolazak Narodnog fronta na vladu u Francuskoj nije bio nimalo po volji engleskim konservativcima (desnicarima), iako se je nova vlada trudila svim silama da ispravi ono sto je pokvarila Lavalova, narocito prilikom abesinskog rata. U zelji da izgubi taj spor Francuska je morala da pravi krupne ustupke Velikoj Britaniji. Usprkos svega toga desnicarska Engleska nije mogla nikako da se pomiri s time, da u Francuskoj ostane na vladi Narodni front, jer je u tome vidjela opasnost da se i u drugim zemljama stvore slicni frontovi. Bojaci se toga, desnicarska Engleska namjerno je ohrabivala zlocinacki talijanski i njemacki fasizam. Glavna briga engleskih kapitalista bila je ta, da Francusku dovede na "pravilan put" to jest, da razbije Narodni front.

U septembru 1936, ti isti krugovi, iz straha da ce vlada Leona Bluma ostvariti program Narodnog fronta, podupri su svom snagom izazivanje finansijske krize u Francuskoj, sa svrhom da obore franak, a zatim samu vladu. U isto vrijeme bila je Francuskoj od strane engleske vlade nametnuta politika "Ne intervencije" ali tako vjesto, da je to Francuska sama trazila.

Da bi englesku sacuvala uz sebe radi kolektivne sigurnosti Francuska je morala da Engleskoj pravi ustupke u svojoj vanjskoj i unutarnjoj politici. Greska francuskih politicara bila je u tome, sto nijesu vidjeli da ti ustupci idu na stetu, a ne na korist kolektivne sigurnosti. U nizu gresaka koje je pocinio francuski ministar vanj. posl. Delbos, najveca je svakako ona, nazvana "Ne intervencija" u spaskom pitanju. To nije bila politika francusko-engleskog saveza, nego politika podredjivanja Francuske interesima engleskog kapitala. Istina engleski kapital imao je razloga da se nekad zabrine da njegovi interesi u Spaniji ne budu potisnuti od njemackih konkurenata. Ali on bi se zadovoljio da nesto i izgubi, samo da rat ne dobije spanska republika, jer je jasno da ce republika poslje pohjede krenuti i u ekonomskom pogledu putem svoje nezavisnosti. Osim toga poznato je da je engleski kapital u Spaniji vezan za talijansko-njemacki, kao sto je to, na primjer, slucaj sa Rio Tintom i Metallgesellschaft iz Frankfurta. Treba —prama tome— da spanska republika izgubi, da bi se spasila buducnost tih trustova.

Posto je izazvala zastoj u unutrašnjem socijalnom rjesavanju Francuske i nametnula joj politiku "Ne intervencije", desnicarska Engleska na celu internacionalne reakcije proizvela je daljnje izvajanje svog plana. Trebalo je Francusku povratiti u doba prije Narodnog fronta i snjom skupiti stvoriti najuznu saradnju sa fasistickim drzavama. To bi bilo moguće postignuti jedino ako bi se francuske komuniste isključilo iz parlamentarne vecine. Uvjerjenje da je to moguće, stvorio je u engleskim reakcionarnim krugovima francuski ambasador u Londonu, koji je kao i skoro svi francuski di-

Vnitrni nebezpeci v Csr

Fronta velezrady zvedá hlavu

Královsko-fasistický pue v Rumunsku a hitlerovský režim, který tam zavedl Goga, jsou mocným povzbuzením choutek československé reakce. Proslavový reakční blok —vytvořený před presidentskou volbou v roce 1935, zahájil široce založený vnitropolitický útok. Je to předseda agrární strany Beran, který zcela otevřeně propaguje, organizuje a staví se za dalekosáhlý obrát státní politiky do práva. Staví se za vytlačení socialistických stran z koalice a vytvoření vlády agrární reakce s Hitlerovým agentem Henleinem, agentem polských plukovníků Sidorem a "narodněsjednoceným" fasistou Hodáčem.

Je už dávno známo, že agrární pravice, tato společnost kartelárů a mnohonásobných hospodářských a politických velezrádců, která dala život Gajdovu fasistickému hnutí, a když toto se zhroutilo, nestíhají se podvodu a podvržených listů, zabezpečila beztržnost henleinovské rozvratné práce. Spojení s Hitlerovými agenty, návštěvy v III. risi a protektorát nad Henleinem obstarávali do nedávna Vrány, Stoupal, Kabánek. Beran se snažil zachovávat zdání postoje mezi demokratickými malorošnickými masami a pravici ve straně. Jeho jednoznačný příklon k fasistickým zvlům, jím zdurážňované politické plány svedli, že nyní celá politika agrární strany bude se ubírat po linii totalitních vzorů a že Beran sám touží po diktátorských ručích.

Tento moment ve vývoji československé státní politiky je velmi nebezpečný. Je organizováním vnitřní protidemokratické vzpoury proti republice ve chvíli, kdy nejnebezpečnější hrozí vnější hitlerovský nepřítel.

Politické plány československé reakce jsou všeobecně známy: ve vnitřní politice generální útok proti dělnickým stranám, všem sociálním vymoženostem, proti základním občanským a demokratickým právům. V zahraničí politice obourání spojení s mřovými státy, se Sovetským Svazem a Francií a úplné vydaní Československa do rukou Hitlera.

Politika nejzbabeljší fasistické diktatury a zrady národa.

Siroky, frontální nástup československé

reakce je tím nebezpečnější, že fasistická a fasisty vedená hnutí jsou jednotná ve svých cílech i své bojové taktice, kdezto obrovské demokratické, protifasistické hnutí je stále ještě roztržité. Bylo by smesné myslet si, že vudcové demokratických stran si neuvedomují hrozící nebezpečí.

Vzdýt dokonce "Lidové listy", orgán Sránkovy lidové strany varuje:

"Nás hitlerismus donáčilho razení představuje dnes agrární strana se svými politickými oboznicemi. V nem se skrývá obrátne pro naši demokracii hrozba mnohem horší, než ve fasismu (Gajdove), v nejlepších jeho letech... Ani Československo nemá zůstatí usetřeno velkých politicko-ideologických bojů, jez zachvívají celou Evropou. Rikáme to přímo a s otevřeností hodnou této věci: je lepší a zájmu státu prospívá víc, podíváme-li se nebezpečí v tvář, než budeme-li o nem jen suskat u kavárenských stolku. Na velky a konečný zápas československé demokracie a protidemokratického a protilidového hitlerismu musí se prece československý lid připravit a rádně!"

Vyslovne žádají přípravu československého lidu na velký zápas. A zatím vidíme zhožnou roztržitenost demokratických sil a stranické boje, jako by se nechumelilo. Vidíme na příklad, že do jistých orgánů národne socialistické strany se vloučili usvědčení političtí lumpové, jako takový Vajtauer, který tam denne provádí drobnou, otravnou práci v hitlerovském duchu, vnušící do československého lidu duch porazenectví, nesváru a hrube urážky spanelskou Lidovou frontu a její složky glorifikuje vrahy spanelského lidu.

Nám, předvoji československé demokracie, ovšem nestací s obavami sledovat tento vývoj. Musíme zasáhnout. Durazne se obracíme na československý lid, na socialistické strany, na všechny demokratické organizace: ukončete bratrovražedné boje! Je nejvyšší čas sjednotit demokratické síly, sjednotit rady v jednu frontu, která jedine bude s to odrazit vnitřní a vnější fasistický nápor.

zagonetnog puta u Njemacku (kao sto je to učinio i lord Halifax) imao sastanak u Kanu (Francuska) sa Vansittardom i John Simonom.

Da je taj udar engleskog kapitala uspio, Francuska bi bila napustila svoj pakt sa Rusijom i istodobno presla na stranu fasistickih drzava. Da bi u francuskoj javnosti bilo stvoreno pogodno raspolozenje za tu promjenu, desnicarska organizacija C. S. A. R. trebala je da u Francuskoj izvede niz provokaterskih atentata, koji su se morali prepisati komunistima, kao sto je to bilo napravljeno u Njemackoj sa paljenjem Reichstaga.

Medjutim, stvar je propala. Atentatori C. S. A. R.-a su otkriveni, poapseni, i dali na istrazi priznanja, prama kojima su otkriveni tragovi koji iz Italije i Njemacke vode preko njihovih konzulata u organizaciju C. S. A. R.

Plan engleskog kapitala nije uspio ovaj put radi budnosti najpouzdatijih elemenata Narodnog fronta, koji hoce da Francusku povedu ispravnim putem i izvuku iz te opasne zavisnosti od danasnjeg Londona.

Velko
nylní, té
blikáns
rady a
třítoku
Tato
koryso
ale moc
kánské
jenskyc
perspek
predevs
zkusenc
sily vse
jejich p

I leta
byl za m
za úcas
vaných

utok na
bylo dob
není u
jihozápa
Bucu a
drera a
dobyta

U

Ako l
cetka sp
ruelu pr
mo da
novimo,
neobično
rednih
od stari
vom je
stvari m
milicion
ni da pr
jece je
cavanje
no posve
seban vo
sitnice
Sve je t
boreima
ki pokus
postigne
poteskoe

Poučení z Teruela

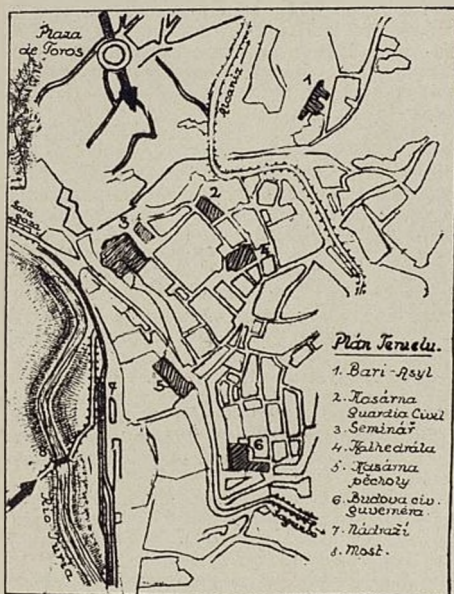
BITVA JE VYHRÁNA

Velkou bitvu o Teruel možno považovat nyní, téměř 6 nedel po dobytí mesta republikánskými vojsky a po odrazení dlouhé rady neobyčejně tvrdých fasistických protitoku za vítěznu skončenou.

Tato velká operace, svou vojenskou velkorysostí a náhlostí nejen překvapila svět, ale mocne pozvedla vážnost mladé republikánské armády v očích cizích států a vojenských odborníků a naznačila vítěznou perspektivu Španělské republiky. Je však především obrovským zdrojem pozitivních zkušeností pro naši armádu a pro obranné síly všech národů. Je na nás, abychom z jejích poučení čerpalí co nejvíce.

Jak jsme vyhráli bitvu?

I. etapa. 15. prosince ráno v 7 hodin, byl za nejhroších povětrnostních podmínek, za účasti mechanických zbraní a motorizovaných oddílů od severovýchodu zahájen

Plano de Teruel.

útok na trat Teruel-Zaragoza. Též dne bylo dobytí Concudu a nepřátelských opevnění u Galiany, odpoledne pak dobyla od jihozápadu postupující kolona San Blas, Ducu a Campillo a obsadila návrší La Pedrera a u Casa de Cura. — 16. pros., byla dobytá významná, pro obranu Teruelu

rozhodující kóta 1076. — 17. jsme dobyli Villastar, vytlačili nepříteli s rady strategických, dobře zajistených opevnění a pronikli až ke starému hřbitovu teruelskému (Cementerio). 18. byla dobytá La Granja, vesnice Galiana a ještě téhož dne vycistěno území kolem trati na Zaragozu, zatím co úderné brigády obsazovaly návrší nad městem. — 19. prosince začala bitva o město koncentrovaným útokem třech kolon. Postupně bylo dobytí prusmyku Escandón, hřebenu Las Hoyos s pevnostmi Panchito Villa a Las Rosas. Po dobytí Casa de Cascejales dostává se sbor až k býcí aréne Teruelu. Druhá kolona postupuje od jihu, z La Granja přes Castralbo a Starý hřbitov (cementerio), kde již začal bezprostřední boj o město. — 20. prosince je boj o město v plném proudu. Býcí arena, vysoký obloukový most přes Turii, nádraží a čtvrt Carrel byly koristí do noci, při světle reflektoru trvajících zápasů. — 21. prosince proniká republikánská armáda do vnitřních ulic města a postupně čistí hnízda odporu. Nepřítel, až na značné množství vojáků zajatých republikány stáhl se se značnou posádkou do četnických (guardia civil) kasáren, do vládní budovy (Banco de España) a do semináře. Zatím provedla republikánská vojská a dosazená občerní správa evakuaci civilního obyvatelstva.

II. etapa vyznačuje se několika charakteristickými rysy: Zúřivým zasazením všech uvolnitelných sil fasistické armády, jejich hasárním náporům na republikánské posíle s cílem proniknout do města a spojit se se zbylými hnízdy fasistického odporu. Tvrdý a bezohledný nápor je veden kvapně, bez taktické promyšlenosti, takže republikánské vojsko, posílené svými rezervami a pevně zakotvené v betonových posílech, vybudovaných ještě německými odporníky, drtí kolony útočnicku na linii Concud-San Blas-La Muela de Teruel-Villastarská silnice. 7. ledna se hroší fasistický odpor uvnitř Teruelu a jeho vojenští velitelé, Rey d'Harcourt a Barba se vzdávají spolu s velkým počtem posádky. Tím končí druhá etapa boje o Teruel, etapa, na kterou bezprostředně navazuje další období ustávicích pokusů fasistu, odinit velkou vojskou a politickou porážku vrháním do boje dalších a dalších rezerv, bez ohledu na ztráty na smys operací. Tyto ataky, nesoucí všechny vnější znaky znátenosti a nepromyšlenosti, hroší a lámou se jedna za druhou. Není náhodou, hlásili všechny zprávy posledního týdne v lednu, že na teruelské frontě je bojová linie celkem ustálena a vládne poměrně klid. Bitva o Teruel se skončila ve všech svých etapách vítězstvím republikána.

Jiri Zhor

TERUEL

Pohřební rec připravena, už ji hrobar mluvit chtel. Do programu přišla změna. Jmenuje se Teruel.

Hra je dosud nedohrána, umře jen, kdo umřít chtel. Po noci jde úsmev rána. Jmenuje se Teruel.

Marne zvoní živým hrana. Nevítezi drzost cel. Hra je dosud nedohrána. Zkazil plány Teruel.

Ríkanku si básník říká, pajan radostí by mel. Zakuklenec at si zvíká na slovíčko TERUEL.

zadovolným u neogranicenoj mjeri, a to je to, da je vojska ovaj put sa punim povjerenjem gledala u svoje vodstvo. Potpuna obezglavljenost naših protivnika, koji su branili od nas zauzete položaje, opravdala je potpuno to povjerenje i pružila svakom običnom vojniku dokaz, da je neprijatelj bio slabo izvjesten o našim planovima. U buduce ce vojnici bez najmanjeg kolebanja sa jos vecim povjerenjem predavati sudbinu u ruke svog pouzdanog i sposobnog vodstva.

Drugo, sto po važnosti ne zaostaje za prvim je to, da su sve operativne snage, vise nego ikad do sada, sacinjivale jednu granitnu cjelinu, koja se je u svim svojim djelovima i djelcima kretala kao jedan organizam. To nije samo zasługa vodstva nego svih podređenih, završavajući se na samom običnom vojniku, koji je pokazao u užasnoj studeni terenskim preprekama i neprijateljskoj vatři prvostupne odlike ratnika. Ti su isti vojnici nekoliko dana kasnije izdržali i snažno odbili mahnutu fasisticku kontraofenzivu, gdje je oko sto sedamdeset neprijateljskih aviona istresalo skoro neprekidno stotine tona razornih i zapaljivih bomba. Nezapaćení u Španiji broj topova neprekidno je bljuvao granate, a posle toga, ogromna snaga pjesadije predvođena masom tankova krenula je u napad. Potpuni neuspjeh te fasistické kontraofenzive, koja ih je stajala oko 50.000 mrtvih i ranjenih, to je druga velka pobeda španske narodne vojske. Plod Frankove tako dugo najavljivane i razvikane ofenzive bio je pad Teruela, ali u naše ruke. Svi njegovi napori da ga makar i uz najteže žrtve povrati, doživili su potpuni slom. I danas, umjesto da bude negdje na nasoj obali kod Kasteliona ili Sagunda, kako je on to snivao, našao se je nekih dvadeset kilometara blize Saragosi, gubeci jedan od najvažnijih strategijskih položaja i nadu da ce taj plan bilo kad ostvariti.

Gubitak u materijalu, a narocito u ljudstvu, vrlo je težak. Ko ce nadoknaditi taj gubitak? Musolini, Hitler ili Portugal? Japan je predaleko!

U Njemačkoj narod sve vise negoduje radi svega, posebno radi Španije. U Italiji, u Milanu, cetrdeset teskih bombarderskih aviona, spremnih da krenu u Španiju, bilo je unisteno na misteriozan način. Taj misterij nije jos rasvjetljen, iako je sest stotina napsenika podvrgnuto ispitivanju "prokusaním mjerama" po posebnom odjeljenju O. B. R. A.-e. Nekoliko talijanskih oficira, prije nego sto su preuzeli komandu svojih jedinica, koje su trebale da krenu za Španiju, prebjeglo je preko granice. U Portugalu je ot-

U ZNAKU POBJEDE

Ako bacimo pogled natrag, pa od početka španskog rata do pobjede na Teruelu proučavamo razvitak borbe, moramo da sa najvećim zadovoljstvom ustanovimo, da se je španska narodna vojska neobično brzo popela na visinu prvorazrednih međunarodnih armija. Nijedan od starih ratnika ne zaboravlja u kakvom je stanju bila prvih dana. To u stvari ni nije bila vojska, nego gomila milicionera, koja nije znala — tako reći — ni da pisku drži u rukama. Vojno imanje je kao i svako drugo. Njegovo izučavanje trazi dugi, postojani rad, potpuno posvećivanje vojnom obrazovanju, za seban vojni život, protkan do najmanje sitnice najstrožom vojnom disciplinom. Sve je to bilo nepoznato prvim španskim borcima i strano njihovom odgoju. Svakom pokušaj da se to u najkrace vrijeme postigne, bio je skopan sa najvećim poteskoćama i izazivao opasno negodo-

vanje u redovima milicionera. Pomanjkanje kadrova sililo je da se na celo jedinica postave politički pouzdani, ali u vojnom pogledu nespremni ljudi, ili obratno, vojnički spremni, ali politički skroz nepouzdani, koji su trali priliku da bace cijele jedinice u ruke već unaprijed izvjestenog neprijatelja. Ova je okolnost, pored direktné opasnosti, porazno djelovala na moral trupa, umišavajući kod vojnika prama starijima povjerenje, koje je bezuvjetno potrebno u svim prilikama. I onda kad nije bilo ništa u stvari, saputalo se je o izdajama i o "stvarima koje nijesu bas u redu".

Teruel je mnogo vise nego jedna sjajna pobjeda. Sa cisto vojnog strategijskog i taktickog gledišta i radi brzine, tatenosti i savjesnosti u izvršavanju zadatka, on ce nesumnjivo služiti kao primjer u historiji ratova. Ali ina nesto, sto nas pored toga — i vise nego to — čini

krivena zavjera na vrlo širokoj osnovi u koju su umjesane i neke krupnije vojne licnosti. Sve to otkriva iz temelja nezdravo stanje fasističkih država, koje tesko zabrinjuje njihovo vodstvo. Slati u tim prilikama svoje trupe u Spaniju, protiv volje čak i najjačih pristasa, znači igrati se vlastitom sudbinom.

U međuvremenu, svjetska demokracija, ne tako odlučno preko svojih prestavnika koliko preko svojih masa, trazi energične mjere protiv uzročnika rata u Španiji i Kini.

Teruel je i u tom pravcu proizveo blagotvoran preokret. Armija koja je kadra da izvede tako zamršenu vojnu operaciju sa briljantnim uspjehom — nije horda, nego organizovana snaga, koja zna šta hoće. Ona je izraz čvrste narodne volje i vjere u pobjedu. Vlada kojoj se ta vojska tako slijepo pokorava stoji sigurno na svojim nogama, poduprta odlučno od naroda, stisnutog kao pesnica. Sto će biti kad jednog dana pobjedonosna republikanska i jedina Španija bude izrazavala svoju zahvalnost — svakome prama zasluži?

Engleski zu Laburisti (socijalističko-radnička partija) u tri grupe na smjenu posjetili Španiju Narodnog Fronta i bili svjedoci jezovih slika, koje je za sobom ostavila avijacija, tehnički usavršenih zločinaca. Po ulicama Barcelone i drugih mjesta ležala su raskomadana trupla mirnog pučanstva: staraca, žena i djece.

"Kazite svima — ogorčeno je telefonirao iz Madrida u London vodja puta poslednje laburističke grupe — da se zgrazamo nad divljastvom fasizma, koje se ispoljava, zahvaljujući drzanju demokracije."

Engleskoj javnosti neće biti tesko da predoci kako to izgleda. Ona vjerovatno još nije zaboravila njemačku avijaciju za vrijeme svjetskog rata.

Ali sve to ne smeta naseg pretsjednika vlade, da na najvidniji način izrazava svoje simpatije Berlinu i Rimu, iako dobro zna (jer se ve uvjerio) da su simpa-

tije citavog naroda na drugoj strani. Jeli to pretjerano omalovazjenje narodne volje ili prevelika smionost? — Moзда jedno i drugo.

U svakom slučaju, usprkos tammih oblaka, mi vedro gledamo u budućnost — i to s pravom — jer smo sigurni svoje pobjede.

A "Masaryk batalion"

"PETÖFI" SZÁZADA

A magyar ajkú önkénteseknek nem kell külön magyarázat, hogy ki volt Petőfi és ezért ez a kis bevezetés, ha magyarul is, elsősorban azoknak szól, kik közelebből még nem ismerik.

Petőfi Sándor nem csak a legnagyobb magyar lírai költő volt (1822-49) de a 1848-49 — es magyar szabadságharc legbátrabb és legelőrelátóbb képviselője is, aki minden erejét — és így természetesen költői tehetségét elsősorban a nemzeti felszabadulás szolgálatába állította. Mí sem természetesebb, minthogy az "Egy gondolat" bánt engemet..." című költemény szerzője fegyverrel kezében is védte hazáját a magyar urak által behívott és támogatott idegen zsoldosokkal szemben. A világszabadság egyik legbátrabb lantosa és harcosa a segesvári (Erdély) csatában, 1849 július 31-én esett el.

Már e néhány sor is mutatja, ha Petőfi ma élne, Franco, Hitler és Mussolini ellen harcolna ép oly hévvel, mint annak idején a magyar szabadságharc ügyéért harcolt. És ezért méltó arra, hogy itt, a Spanyol harmezőkön lengjen zászlaja. Másrészt büszkeséggel tölt el minket, Szlovénzskórol és Kárpátaljáról idekerült magyar önkénteseket, hogy cseh, szlovák és német hontársainkkal karöltve a "Masaryk" batalionban egyesülve a mai muszka-vezetők ellen, Petőfi zászlaja alatt har-

colhatunk. Ezzel nemcsak Petőfi és Masaryk szellemében járunk el, hanem a cseh és magyar dolgozók közötti kapcsolatot is még szorosabbra véljük fűzni.

Hogy alakult meg a Petőfi század?

Kikepzőbatorunkban még csak híre járt annak, hogy alakulóban van egy csehszlovák batalion, mikor 10-20 magyar fiú egyszerre, anélkül, hogy összebeszéltek volna — előállt a már náluk kész javaslat, hogy az ezen batalion keretén belül megalakulandó magyar századnak, Petőfi nevét kell viselnie. Nem telt el 3 hét sem és a javaslat valóra vált. A Masaryk batalion új székhelyén már "berendezkedett", megtörténtek a végleges beosztások, úgy hogy várva-várt álmunk megvalósulhatott... Fellejthetetlen óra volt.

Annak dacára, hogy semmi "különös" nem történt, valamennyien úgy éreztük, hogy ez az ora életünk legszebb órái közé tartozik. Maga a gyűlés a legegyszerűbb keretek között folyt le. Hiszen minden beszédnél és külső pompánál fényesebben beszélt maga a cél. Hiszen nem történt semmi... Egy kis spanyol faluban egynéhány magyar önkéntes — a "Masaryk" batalion magyar százada — összeült és kimondja, hogy a század Petőfi nevét fogja viselni. Persze zászlót is csináltattunk, vörös selyem a népfront csillagával, egyik sarkában a spanyol, a másikban pedig a csehszl. színekkel. Továbbá elhatároztuk, hogy a zászlóba belehimeztetjük a következő feliratot: "Batalion Masaryk, comp. Petőfi század".

Itt egy kedves, nagyon jellemző élményt kell megemlítenem: a zászlót az egyik házba vittük, amelyről tudtuk, hogy lányok lakják, akik himzést vállaltak. Kitértük a zászlót és megmagyaráztuk, hogy mit akarunk. Petőfi neve említésénél az egyik lány megkérte, hogy ki az?

Megmondjuk, hogy magyar költő volt. "Poeta húngaro?" ismétli a lányok anyja, "igen, ismerem ezt a nevet". El sem képzelhető az az öröm és büszkeség, amely minket elfogott, hallva, hogy Petőfi neve még ebben az elhagyott kis spanyol faluban is ismert név. Közben Prágából kaptunk egy kis Petőfi képet is, úgy hogy most már semmi sem hiányzik, mint a mielőbbi alkalom, hogy igeretünkhez híven úgy harcoljunk a fasizmus ellen a lövészárokban is, ahogy maga Petőfi harcolna: Előre a szabadságért a fasizmus ellen.

Vetzler BENŐ

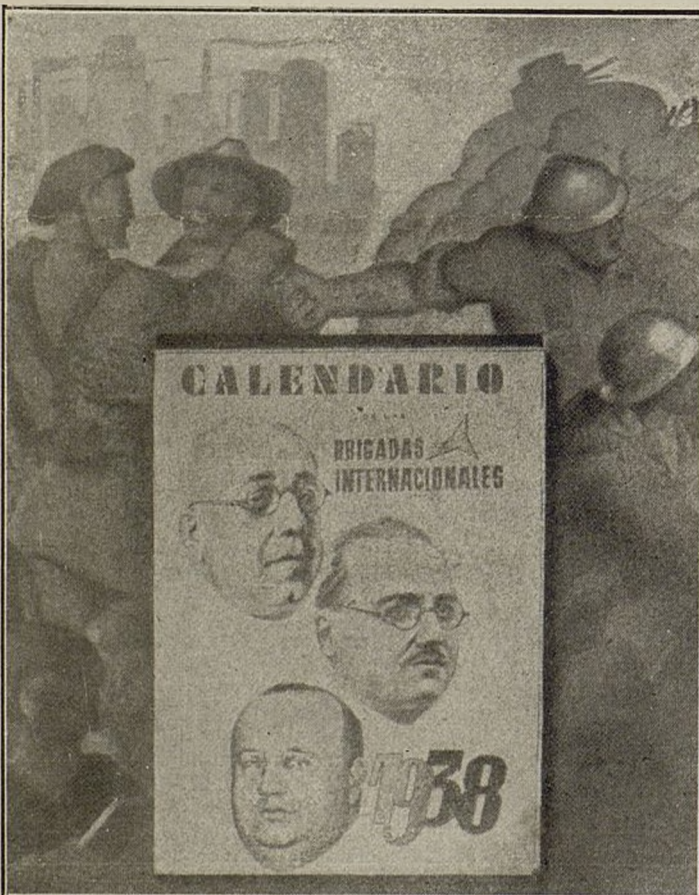
Poučení z unora

D...končení s 1. str.

—sjednotivše vsechny protifasistické organizace lidu zdolání fasistického povstání, ale nade vše vytvořilo lidovou základnu pro zdolání dávno připravované imperialistické invaze, materiálně mnohem mocnějších států.

Nyní, když Lidová fronta se průběhem občanské a nynější osvobozovací války ukázala zárukou vítězství na bitevním a politickém poli, platí pro nás, vojáky její slavné Lidové armády stejně jako pro španělský lid a ostatní národy jedno vudeř heslo, jeden imperativní příkaz: poučivše se z tragických porážek a slavných vítězství, učiníme za všech okolností a vsude všechno, aby jednota lidu a všech demokratických sil byla vytvořena, posílána a vedena ke konečnému vítězství.

KALENDAR MEZINARODNICH BRIGAD

Krasne provedeny s fotografiami z boju a života dobrovolníku a Španělska, právě vysel nákladem Komissariátu M. B. - Hromadné objednávky (cena výtisku 5 peset, při doporučených zásilkách přímo na zahraniční adresy 6 peset) ridte zároveň s předplatným na redakci «Voluntario de la libertad, edición checoslovaco-yugoslava, Barcelona, Pasaje Méndez Vigo, 5.